პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

ГАЗЕТИ ГАМОЙДИС 1920 ВЕЛИС 3 ИВНИСИДАН

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 10 (20051) ოთხშაბათი, 13 იანვარი, 1988 წელი. ◆ ფასი 3 კაპ.

მ. ს. გორბაჩოვისა და მ. იაკეშის შეხვედრა

11 იანვარს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი მ. ს. გორბაჩოვი კრემლში შეხვდა ჩეხოსლოვაკიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივანს მ. იაკეშს.

შეეხო რა ჩეხოსლოვაკიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის 1987 წლის დეკემბრის პლენუმის შუშაობის შედეგებს, მ. იაკეშმა აღნიშნა, რომ ჩეხოსლოვაკიას დაუდგა სოციალისტური მშენებლობის ახალი პასუხსაგები პერიოდი, რომელიც უკავშირდება გარდაქმნასა და სოციალისტური დემოკრატიის გაღრმავებას. ეს მოითხოვს პარტიის მთელი მუშაობის გაკეთილშობილებას.

მთავარი ამოცანაა დავუკავშიროთ ჩეხოსლოვაკიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმზე შემუშავებული გარდაქმნის, დემოკრატიზაციის პოლიტიკა ცხოვრებას, წარგმართოთ იგი რეალური პოლიტიკის კალაპოტით.

მ. ს. გორბაჩოვმა დიდად შეაფასა ჩეხოსლოვაკიელ კომუნისტთა მისწრაფება განაახლონ სოციალგადებიანი ცხოვრების ნორმები, დაიჭირონ მოძმე ჩეხოსლოვაკიის წინაშე მდგომი აქტუალური პრობლემების გადაჭრა. ღონისძიებანი, რომლებიც ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტურ რესპუბლიკაში ხორციელდება, ჩვენს ქვეყანაში ცხოვენ ინტერესსა და გაგებას იწვევს.

მ. ს. გორბაჩოვმა და მ. იაკეშმა აღნიშნეს, რომ გარდაქმნების მასშტაბისა და ტემპის, დასახული მიზნების მიღწევის ფორმებისა და მეთოდების სპეციფიკის მიუხედავად, გარდაქმნის პროცესების საერთო მიმართულებანი საბჭოთა კავშირსა და ჩეხოსლოვაკიაში ემთხვევა ერთმანეთს. ეს სახავს ხელშეწყობ პირობებს, რათა კვლავაც ყოველმხრივ განვითარდეს საბჭოთა კავშირ-ჩეხოსლოვაკიის ურთიერთობა ეკონომიკის, იდეოლოგიის, მეცნიერებისა და კულტურის დარგში.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის მუშაობის გამოცდილების გაზიარებისას მ. ს. გორბაჩოვმა აღნიშნა, რომ პარტიისა და ქვეყანას დაუდგა გარდაქმნის ახალი ეტაპი. იმ პირობებში, როცა ეს ეხება მილიონობით ადამიანის ინტერესებს, როცა ამობრძოდა მთელი საზოგადოება, პარტიის მუშაობა სხვა სიბრტყეში გადადის. ასრულებს რა საზოგადოების პოლიტიკური ავანგარდის როლს, პარტია მთელ ყურადღებას მიაპყრობს საზოგადოებრივი განვითარების მეცნიერულად დასაბუთებული სტრატეგიის შემუშავებას, საკადრო პოლიტიკის განსაზღვრას, იდეოლოგიურ მუშაობას.

ახლა მიმდინარეობს პარტიული კომიტეტების პლენუმები და კომუნისტთა კრებები, განიხილავენ გარდაქმნის ხელმძღვანელობისათვის მუშაობის შესახებ არჩევითი ორგანოების ანგარიშებს. მეტ წილ ადგილებში ეს კამპანია მიმდინარეობს გულახდილობის, კონსტრუქციული კრიტიკისა და თვითკრიტიკის სულისკვეთებით. მწვავედ დგება საკითხები, რომ საჭიროა დაეუფლოთ ხელმძღვანელობის პოლიტიკურ მეთოდებს, პარტიული ორგანოები გავათავისუფლოთ მათთვის არადამახასიათებელი წმინდა სამეურნეო, სამმართველო ფუნქციებისაგან.

მ. ს. გორბაჩოვმა ილაპარაკა XIX საკავშირო პარტიული კონფერენციის მზადებისათვის მუშაობაზე.

საუბრის დროს განიხილეს საერთაშორისო მდგომარეობის საკითხები. მ. იაკეშმა დიდი შეფასება მისცა საშუალო და ნაკლებ სიშორის რაკეტების ლიკვიდაციის შესახებ ხელშეკრულების მნიშვნელობას. მან ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ჩეხოსლოვაკიელი ხალხი მიესალმა ამ ხელშეკრულებას, როგორც გონებისა და პოლიტიკური პასუხისმგებლობის გამარჯვებას.

ითქვა, რომ გასული წლის პოლიტიკურ-დიპლომატიურმა შედეგებმა კარგი წანამძღვრები შექმნა, რათა ახალი, 1988 წელი აღინიშნოს არსებითი პროგრესით ხალხთა მშვიდობისა და უშიშროების განმტკიცების საქმეში. უპირველესი მნიშვნელობა ენიჭება ევროპაში ბირთვული იარაღის, აგრეთვე ჩვეულებრივი შეიარაღებისა და შეიარაღებული ძალების შემცირებას, ქიმიური იარაღის ლიკვიდაციის პრობლემების შემდგომ გადაჭრას. დაადასტურეს, რომ ორივე პარტიასა და ქვეყანას მტკიცედ აქვს გადაწყვეტილი ეკლავიც აქტიურად იმოქმედოს ეარშაველის ხელშეკრულების მონაწილე მოკავშირე სახელმწიფოებთან, ყველა სხვა სოციალისტურ ქვეყნებასთან ერთად, მიაღწიონ ბრძოლული საფრთხის თავიდან აცილებას, განიარაღებას, საერთაშორისო უშიშროების ყოველსმომცველი სისტემის შექმნას.

შეხვედრამ გულთადობის, მეგობრობისა და სრული ურთიერთგაგების ვითარებაში ჩაიარა.

(საკდსი).

შეხვედრის დროს.

საკდსი-საქინფორმის ტელეფოტო.

გუშინ, დღეს, ხვალ

ფაქტი ■ მოვლენა ■ კომენტარი

უზბეკეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმი

ტაშკენტი. 12 იანვარი. (საკდსი). დღეს უზბეკეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმზე განიხილეს ორგანიზაციული საკითხი. პლენუმმა ი. ბ. უსმანხოჯაევი გაათავისუფლა უზბეკეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივნისა და ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს წევრის მოვალეობისაგან ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო პენსიაზე გასვლასთან დაკავშირებით.

უზბეკეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველ მდივნად არჩეულია რ. ნ. ნიშანოვი, რომელიც უზბეკეთის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე იყო.

პლენუმზე გამოვიდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი გ. პ. რაზუმოვსკი.

▼ ▼

დამკვრელურად

სამხრეთ ოსეთის ადგილობრივი მრეწველობის საწარმოო გაერთიანება „ალანში“ ახალი სამეურნეო წლის ყოველი დღე დიდი ნაყოფიერებით და კოდეგებმა კარგი წანამძღვრები შექმნა, რათა ახალი, 1988 წელი აღინიშნოს არსებითი პროგრესით ხალხთა მშვიდობისა და უშიშროების განმტკიცების საქმეში. უპირველესი მნიშვნელობა ენიჭება ევროპაში ბირთვული იარაღის, აგრეთვე ჩვეულებრივი შეიარაღებისა და შეიარაღებული ძალების შემცირებას, ქიმიური იარაღის ლიკვიდაციის პრობლემების შემდგომ გადაჭრას. დაადასტურეს, რომ ორივე პარტიასა და ქვეყანას მტკიცედ აქვს გადაწყვეტილი ეკლავიც აქტიურად იმოქმედოს ეარშაველის ხელშეკრულების მონაწილე მოკავშირე სახელმწიფოებთან, ყველა სხვა სოციალისტურ ქვეყნებასთან ერთად, მიაღწიონ ბრძოლული საფრთხის თავიდან აცილებას, განიარაღებას, საერთაშორისო უშიშროების ყოველსმომცველი სისტემის შექმნას.

შეხვედრამ გულთადობის, მეგობრობისა და სრული ურთიერთგაგების ვითარებაში ჩაიარა.

თადარიგს ამთავითვე იჭერენ

ლანინუთის რაიონის სოფელ ეწრის კოლმეურნეებმა იჩქარეს და პირველი თოვლის მოსვლამდე დაამთავრეს ჩაის, ციტრუსების, ხეხილის ახალი ბაღების გაშენების წლიური დავალებები.

არც ნარინჯოვანთა მეჩხერი ბაღებისთვის მოუკლიათ მზრუნველი ხელი, 500 ძირი სტანდარტული ნერგი გაახარეს და მეჩხერიანობაც ძლიერ შეამცირეს. უქმოვი ფარფლით შეფუთეს 8 ჰექტარი მანდარინის ახალგაზრდა ბაღი.

ეწრელები აქედანვე ზრუნავენ ახალი წლის უხვი მოსავლისათვის.

▼ ▼

აქტიურობენ დოკერები

ბათუმის სატვირთო ნავსადგურმა ჯერ კიდევ 17 ნოემბერს გაანაღდა 1987 წლის გეგმა. დოკერებმა გეგმის გადაჭარბებით 150 ათასი ტონა სახალხო-სამეურნეო ტვირთი დაამუშავეს, რის შედეგადაც 300 ათასი მანეთი მოგება მიიღეს. შრომის ნაყოფიერება გაიზარდა 118 პროცენტით. ენთუზიაზმით დაიწყეს ახალი წელიც. პირველ დღეებში რეიდზე დადგა სამი გემი. მეზღვაურებ და ნავსადგურის მუშაკები შეთანხმდნენ კომპლექსურად და ვადამდე დაამუშაონ ხომალდები. ერთსულოვნებას შედეგიც კარგი მოჰყვა. „ნეკტარეულოვნ-22“ რეისში გაუშვეს დაგეგმილზე 25 საათით ადრე, გემი „სორმოვსკი“ — 27 საათით ადრე. ასეთი ორნინიძეებმა შედეგად მიღებული დიდი ეკონომიური ეფექტი.

▼ ▼

მოსკოვიდან გაემგზავრა

12 იანვარს ჩეხოსლოვაკიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი მ. იაკეში მოსკოვიდან გაემგზავრა. იგი ჩვენს ქვეყანაში სამუშაო ვიზიტად იყო სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მოწვევით.

აეროდრომზე იგი გააცილეს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრმა, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ი. კ. ლიგაჩოვმა და სხვა ოფიციალურმა პირებმა.

გარდაქმნის ლაშქარი

ნინო თოდუა ხუთი წელია სამშობლო სკოლა დამთავრა. მოწონებულ მეჩხიერ კი სოფელში პირველივე წლის შეღებვის მიხედვით აკურთხეს. მას შემდეგ მოწონებულა. მეჩხიე ქალიშვილმა თავიდანვე ჩაის ხარისხისათვის ბრძოლა დაისახა მიზნად. ნინოს მოკრეფილი ჩაის ფოთოლი ყოველთვის მაღალხარისხოვანია. მისი ცალკე გადამუშავება რომ შეეძლებოდეს, ალბათ უმაღლესი ხარისხის საუცხო სურნელოვანს ჩაის მიიღებდნენ.

ბევრს გაუკვირდებოდა და იკითხავდა — როგორაო. განსაკუთრებულ არაფერს აკეთებს მეჩხიე ქალიშვილი, ჩაის ბუჩქებს აკრეწავს ბუსტად დაცვით უელის. კრეფის წესებსაც ზედმიწევნით იცავს. იგი ამას ნედლეულის რაოდენობისათვის, მეტი ანაზღაურებისა და თავგამოჩენისათვის კი არ აკეთებს, პირიქით, მისთვის მთავარი ნედლეულისა და დამზადებული ჩაის ხარისხია.

— კი მაგრამ, შრომის საზღაური? — ეკითხეთ ნინოს. მან გაიღიმა და თქვა:

—ხარისხისათვის ხომ საკმაო თანხა ემატება? გაბა ეს არ კმარა, რომ ანაზღაურებაც მეტი იყოს? — კითხვაზე კითხვითვე გვიპასუხა და ჩვენც დავეთანხმენ. იგი არც ჩინ-მედლებისათვის მუშაობს.

ერთადერთი, რითაც ამ ხუთ წელიწადში გამრჯე ქალიშვილი წარმოჩინდა, ის იყო, რომ შარშანდელ გაზეთხუელზე თანასოფლელებმა სასოფლო საბჭოს დეპუტატად აირჩიეს. როცა მისი კანდიდატურა დასახელეს, ნინოს უთქვამს, ჯერ საამისო რა გამეკეთებო.

ნინო შრომასთან ერთად ბევრს კითხულობს. ამას წინათ წიგნში ამოუკითხავს, უცხოელ ალეკ ინგირის მიდამოები ჩაის ბუჩქის გასამენდლად დაუწერია. ახალი ცხოვრების გარიჟრაჟზე, როცა ისოს იყო საკოლმეურნეო წყობილება მკვიდრდებოდა, ინგლისელი დოქტორი მანნ ხუგდიდს, რაიონს სწვევია, ინგირის მიწა-წყალიც დაუთვალიერებია და მიწის სინჯიც აუღია. არ მოსწონებია და მართლაც დაბეჯითებით უთქვამს, აქაურ მიწაზე ჩაი არ იხარებსო. ინგირიელ ქალშვილს უკვირს, დოქტორი კაცი როგორ მეცდაო. ახლა ინგირი ერთ-ერთი ღონიერი სოფელია იმიტომაც, რომ ჩაის ბუჩქმა ერთობ კარგად იხარა. ლენინის ორდენოსანი ჩაის საბჭოთა მეურნეობა ყოველწლიურად 5 ათას ტონაზე მეტ ხარისხოვან ჩაის ნედლეულს აბარებს, ამავე სოფლის მრავალდარგოვანი სტალინის სახელობის კოლმეურნეობა კი 4 ათას ტონაზე მეტს.

— წელიწადში ცხრა ათასი კილოგრამი ჰექტარზე განა ცოტაა? — ამბობს ნინო. — შარშან ინგირელმა კოლმეურნეებმა 4 ათასი ტონის ნაცვლად 4.300 ტონაზე მეტი ჩაის ფოთოლი მოკრიფეს და რაიონში ყველა საზოგადოებრივ მეურნეობაზე აღიე უპატაჯეს სამშობლოს საოფიციალო წლის ვალდებულების შესრულება. ახლა ხარისხს არ იკითხავთ? დამზადებული ნედლეულის 75 პროცენტი პირველი ხარისხისაა. უფრო მეტიც, შეიძლებოდა ყოფილიყო, ყველს რომ გულთან ახლოს მიეტანა ჩვენი ჩაის ხარისხის გაუჯობესების საქმე.

სოფელს მარტო ბუნება როდი ალამაზებს, იგი უფრო ლამაზი და მიმზიდველია მისი გამამთა შორის საუკეთესოა ის, ვინ, რომელსაც ოქტომბრის რევოლუციის ორმოცდაათ ... ...

კოლმეურნეობის სანიმუშო წესდება

კოლმეურნეობის ეს სანიმუშო წესდება განსაზღვრავს მეურნეობრობის ახალ პირობებში კოლმეურნეობის საქმიანობის ორგანიზაციულ, ეკონომიკურ და სამართლებრივ საფუძვლებს, ითვალისწინებს საკოლმეურნეო-კოოპერაციული საკუთრების განმტკიცებას, ადგენს კოლმეურნეობის წევრთა უფლება-მოვალეობებს, არეგულირებს მათს შრომითს და განაწილებითს ურთიერთობას, უზრუნველყოფს მართვის ეკონომიკური მეთოდების გაძლიერებას, იძლევა კოლმეურნეობის უფლებების გარანტიას, ავითარებს შიდასაკოლმეურნეო დემოკრატიასა და საჯაროობას.

საკოლმეურნეო წყობილება საბჭოთა სოციალისტური საზოგადოების განუყოფელი ნაწილია; ეს არის კომუნიზმზე თანდათანობით გადასვლის ისტორიულად შემოწმებული და გლეხობის თავისებურებათა და ინტერესთა შესაბამისი გზა, რომელიც ვ. ი. ლენინმა დასაბა.

წარმოების საშუალებათა სოციალისტურმა საკუთრებამ, მეურნეობის კოლექტიური გაძღოლის უპირატესობებმა, კომუნისტური პარტიის და საბჭოთა სახელმწიფოს ყოველდღიურმა ზრუნვამ და დახმარებამ საშუალება მოგვცა გაგვეხორციელებინა სოფლად უდიდესი სოციალურ-ეკონომიკური გარდაქმნები. კოლმეურნე გლეხობის თავდადებული შრომის, მუშათა კლასის, მთელი საბჭოთა ხალხის შეცდენილის მეთხებით კოლმეურნეობები გადაიქცა მსხვილ, ტექნიკურად აღჭურვილ სასოფლო-სამეურნეო საწარმოებად. ამ საფუძველზე განვხორციელდ იზრდება მათი საზოგადოებრივი დოვლათი, მაღლდება კოლმეურნეთა ცხოვრების დონე, თანდათან ქრება განსხვავება ქალაქსა და სოფელს შორის.

კოლმეურნეობები, როგორც სოციალისტური მეურნეობის კოოპერაციული ფორმა, ერთიანი საბალონ-სამეურნეო კომპლექსის ერთ-ერთი ძირითადი რგოლია, საფუძვლი შეესაბამება სოფლად საწარმოო ძალების შემდგომ განვითარებისა და წარმოებითი ურთიერთობის სრულყოფის ამოცანების, საშუალებას იძლევა სწორად ეხამებოდეს კოლმეურნეთა პირადი ინტერესები კოლექტიურ და საერთო-სახალხო ინტერესებს.

კოლმეურნეობა გლეხობისათვის კომუნიზმის სკოლაა.

I. კოლმეურნეობის მიზნები და ამოცანები

1. რესპუბლიკის _____

ოლქის (მხარის) _____

ოკრუგის _____

რაიონის _____

კოლმეურნეობა _____

(კოლმეურნეობის დასახელება) არის კოოპერაციული ორგანიზაცია გლეხებისა, რომლებიც ნებაყოფლობით გაერთიანდნენ, რათა წარმოების საზოგადოებრივი საშუალებებისა და კოოპერატიული შრომის საფუძველზე ერთად გაუძღვნენ მსგავლ სოციალისტურ სასოფლო-სამეურნეო წარმოებას.

კოლმეურნეობა სოციალისტური სასოფლო-სამეურნეო საწარმოა, რომელიც მოქმედებს სრული დამოუკიდებლობისა და თვითმმართველობის პირობებში, მეურნეობრობის დემოკრატიული პრინციპების საფუძველზე სახელმწიფო ხელმძღვანელობასთან შეხამებით.

2. კოლმეურნეობის ძირითადი ამოცანებია:

ყოველი ღონისძიებით განამტკიცებდეს და ავითარებდეს საზოგადოებრივ მეურნეობას, განუხრელად ზრდიდეს შრომის ნაყოფიერებასა და წაროების ეფექტიანობას;

განავითარებს ინტენსიური ფაქტორების, მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის მიღწევებისა და მოწინავე გამოცდილების, სოფლის მეურნეობის გაძღოლის მეცნიერულად დასაბუთებული სისტემების ათვისების გზით ზრდიდეს სუკეთესო ხარისხის სოფლის მეურნეობის პროდუქციის წარმოებასა და სახელმწიფოსათვის მიყიდვას;

ეფექტიანად იყენებდეს მთელ საწარმოო-ეკონომიკურ პოტენციალს, მისი სტრუქტურის სრულყოფის, სამეურნეო ანგარიშისა და თვითდაფინანსების პირობებში მიწათმოქმედებასა და მეცხოველეობაში პროგრესული ტექნოლოგიების დანერგვის გზით;

პარტიული ორგანიზაციის ხელმძღვანელობით აბორიკელებდეს კოლმეურნეთა კომუნისტურ და ინტერნაციონალურ აღზრდას, ყოველმხრივ უწყობდეს ხელს იმას, რომ ჩაენერგოს მათ დიდი საზოგადოებრივი აქტიურობა, ყაირათიანი დამოკიდებულება მიწისა და წარმოების სხვა საშუალებებისადმი, ჩამოუყალიბდეთ მუშაკებს ისეთი თვისებები, როგორიც არის კოლექტივიზმი და მტკიცე შრომის დისციპლინა, მუშაობაში ყაირათიანობა და გეგმიერიანობა, კიდევ უფრო გამარჯვებდნენ სოციალისტურ შეჯიბრებას;

უფრო სრულად აკმაყოფილებდეს კოლმეურნეთა მატერიალურ და კულტურულ მოთხოვნილებებს, უუმჯობესებდეს მათი შრომისა და ყოფის პირობებს, უზრუნველყოფდეს სოფლის სოციალურ გარდაქმნას;

იცავდეს და სრულყოფდეს საკოლმეურნეო თვითმმართველობის პრინციპებს, ყოველნაირად ავითარებდეს საკოლმეურნეო დემოკრატიას, კმნიდეს საპირო პირობებს კოლმეურნეობის წევრთა წესდებით გათვალისწინებული უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების სრული რეალიზაციისა და დაცვისათვის.

II. კოლმეურნეობის წევრობა, კოლმეურნეობის წევრთა უფლებანი და მოვალეობანი

3. კოლმეურნეობის წევრები შეიძლება _ იყვნენ მოქალაქენი, რომლებსაც 16 წელი შეუსრულდათ და გამოთქვეს სურვილი თავისი შრომით მონაწილეობა მიიღონ კოლეკურნეობის საზოგადოებრივ მეურნეობაში.

კოლმეურნეობის წევრად იღებს კოლმეურნეთა საერთო კრება კოლმეურნეობის გამგეობის წარდგენებთა და იმ პირის თანდასწრებით, ვინც განცხადება შეიტანა.

განცხადებას კოლმეურნეობის წევრად მიღების შესახებ კოლმეურნეობის გამგეობა განიხილავს მისი შემოტანიდან ერთ თვეში. ის პირი, ვინც განცხადება შეიტანა კოლმეურნეობის წევრად მიღების შესახებ, საერთო კრების გადაწყვეტილებამდე საგზალოს კოლმეურნეობის წევრის უფლებით კოლმეურნეობის გამგეობის იმ გადაწყვეტილების მომენტიდან, რომელიც რეკომენდაციას აძლევს საერთო კრებას მიიღოს იგი კოლმეურნეობის წევრად.

კოლმეურნეობის თითოეულ წევრზე ადგენენ ერთიანი ნიმუშის „კოლმეურნის შრომის წიგნაკს“.

4. კოლმეურნეობის წევრს უფლება აქვს:

კოლმეურნეობის საზოგადოებრივ მეურნეობაში მიიღოს სამუშაო მის მიერ დახარჯული შრომის რაოდენობისა და ხარისხის შესაბამისი ანაზღაურებთ, ამასთან უფლება აქვს აირჩიოს პროფესია, საქმიანობისა და მუშაობის სახეობა მოწოდების, უნარის, პროფესიული მომზადების, განათლების შესაბამისად და კოლმეურნეობის მოთხოვნილებათა გათვალისწინებით;

ისვენებდეს, რაც უზრუნველყოფილია დასვენების დღეებისა და ყოველწლიური ფასიანი შვებულების მიცემით;

მონაწილეობდეს კოლმეურნეობის საქმეთა მართვაში, აირჩიოს და აირჩეულ იქნეს მისი მართვის ორგანოებში; შეაქონდეს წინადადებანი კოლმეურნეობის საქმიანობის გაუმჯობესებისათვის, გამგეობის ორგანოების, სარეციზო კომისიისა და თანამდებობის პირთა მუშაობაში ნაკლოვანებათა აღმოფხვრისათვის;

იღებდეს კოლმეურნეობისაგან დამბარების საწარმოო კვალიფიკაციის ამაღლებასა და სპეციალობის შეძენაში.

სარგებლობდეს საკარმიდამო მიწის ნაკვეთით დამბარმე მეურნეობისათვის, საცხოვრებელი სახლისა და სამეურნეო შენობების ასაგებად, აგრეთვე საკოლმეურნეო სათბებითა და სათოვრეზით, საზოგადოებრივი მუშა პირუტყვით, შეკანონებული საშეალებებითა და ტრანსპორტით პირადი საჭიროებებისათვის, კოლმეურნეობაში დადგენილი წესის შესაბამისად;

სოციალური უზრუნველყოფის, კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მომსახურებისა და კოლმეურნეობის მხრივ დახმარებით საცხოვრებელი სახლის, სამეურნეო შენობების მშენებლობისა და რემონტში, სათბობით უზრუნველყოფისა და სხვა საჭიროებათა დაკმაყოფილებაში იმ წესით, რომელიც კოლმეურნეთა საერთო კრებამ დაადგინა;

ინაზღაურებდეს ხარჯებს და იღებდეს სხვა კომპენსაციებს სამსახურებრივ მივლინებებთან და სახელმწიფო და საზოგადოებრივ მოვალეობათა შესრულებასთან დაკავშირებით;

მატერიალურად ინაზღაურებდეს სახლრობის თუ შრომით მოვალეობის შესრულებასთან დაკავშირებით ჯანრთელობის შერყვევის შედეგად მიყენებული ზარალს.

5. კოლმეურნეობის წევრი ვალდებულია:

იცავდეს კოლმეურნეობის წესდებასა და შინაგანაწესს, ასრულებდეს საერთო კრებების, კოლმეურნეობის გამგეობის, ბრიგადების, ფერმებისა და სხვა საწარმოო ქვეგანაყოფების კრებებისა და საბჭოების დადგენილებებს;

კეთილსინდისიერად შრომობდეს საზოგადოებრივ მეურნეობაში და პასუხს აგებდეს თავისი მუშაობის შედეგებისათვის, იცავდეს შრომისა და საწარმოო დისციპლინას, შრომის დაცვის წესებს, ეფექტიანად მუშაობის მოწინავე მეთოდებსა და ხერხებს, იმაღლებდეს კვალიფიკაციას;

განამტკიცებდეს სახელმწიფო და საკოლმეურნეო საკუთრებას, არ ურიგდებოდეს უყაირათობასა და უსულელურ დამოკიდებულებას საზოგადოებრივი დოვლათისადმი, რაციონალურად იყენებდეს საზოგადოებრივი საგრაბლობისა და საკარმიდამო ფონდის მიწებს, უფრთხილდებოდეს ბუნებას, იცავდეს მის სიმდიდრეებს.

6. კოლმეურნეობიდან დროებით წასული პირები კოლმეურნეობის წევრებად რჩებიან, თუ:

გადიან ნამდვილ ვადიან სამხედრო სამსახურს;

არჩეული არიან არჩევითს თანამდებობაზე პარტიულ, საბჭოთა, საზოგადოებრივ და კოოპერაციულ ორგანიზაციებში;

სწავლობენ წარმოებას მოწყვეტით;

იმყოფებიან სამუშაოდ სხვა კოლმეურნეობებში, სამეურნეოთშორისო საწარმოებსა და ორგანიზაციებში, ბრიგადელობასა თუ სხვა ანაზღაურებიან ადგილებში;

იმყოფებ ბასალებს, სათადარიგო ნაწილებს, ინსტრუმენტებსა და მცირეგაბარიტიან მოწყობილობებს, მცირე მექანიზაციის საშუალებებსა და მატერიალურ-ტექნიკური აღჭურვის საგნებს საცალო ვაჭრობის საწარმოებსა და სხვა ორგანიზაციებში ნაღდი ანგარიშსწორებით;

იყენებენ თავის საქმიანობაში მისი წევრების ქონებრივ ხელშეწყობას. ამასთან კოლეურნეებისათვის გაცემული შემოსავალი უნდა შეესაბამებოდეს კოლმეურნეობის საქმიანობისადმი მათი ქონებრივი ხელშეწყობის დონეს და განისაზღვრებოდეს კოლმეურნეთა საერთო კრების გადაწყვეტილებით;

სხვა საწარმოებსა და ორგანიზაციებს, აგრეთვე მოქალაქეებს მიჰყიდოს, გაუცვალოს, მისცეს იჯარით, გადასცეს, მისცეს უფასოდ დროებით სარგებლობისათვის ან სესხად შენობები, ნაგებობანი, მოწყობილობანი, ტექნიკა, ინვენტარი, ნედლეული და სხვა მატერიალური ფასეულობანი, აგრეთვე ჩამოწეროს ბალანსიდან, თუ ისინი გაცვეთილია ან მორალურად მოძველდა.

კოლმეურნეობის წევრები, როგლითაც ბრალი მიუძღვით საკოლმეურნეო ქონების დაღუპვაში, დანაკლისში, გაფუჭებასა თუ დაკარგვაში, აგრეთვე ტრაქტორების, ავტომობილების, სასოფლო-სამეურნეო მანქანების, სამუშაო პირუტყვის თვითნებურად გამოყენებაში ან სხვაგვარად მიაყენეს მატერიალური ზარალი, ვალდებული არიან აუნაზღაურონ იგი კოლმეურნეობას.

ნამდვილი ზარალის ოდენობას განსაზღვრავს კოლმეურნეობის გამგეობა. ზარალის გადახდევინება წარმოებს პირდაპირი, ნამდვილი ზარალის ოდენობით, მაგრამ არაუმეტეს კოლმეურნეობის წევრის საშუალო თვიური ხელფასისა, თუ ზარალი გამოწვეულია მასზე დაკისრებული შრომითი მოვალეობის შეუსრულებლობით ან არაჯეროვანი შესრულებით. თუ ზარალი განზრახ არის მიყენებული, აგრეთვე კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, კოლმეურნეობის წევრებს ეკისრებათ მატერიალური პასუხისმგებლობა სრული ან გადიდებული ოდენობით. ზარალის გადახდევინება წარმოებს სრული ოდენობით იმ შემთხვევებშიც, როცა იგი კოლმეურნეობას მიაყენა მთვრალმა წევრმა.

ზარალის გადახდევინება იმ ოდენობით, რომელიც არ აღემატება კოლმეურნის საშუალო თვიურ ხელფასს, ხდება კოლმეურნეობის გამგეობის გადაწყვეტილებით მისი ხელფასიდან დაკავების გზით. თუ კოლმეურნეობის წევრი არ ეთანხმება გამოქვითვას ან მის ოდენობას, შრომითი დავა მისი განცხადებით განსახილება ამ წესდების 35-ე პუნქტით გათვალისწინებული წესით. დანარჩენ შემთხვევებში ზარალს ანდევინებენ კოლმეურნეობის წევრის თანხმობით კოლმეურნეობის გამგეობის გადაწყვეტილების საფუძველზე ხელფასიდან დაკავებით, ხოლო ასეთი თანხმობის უქონლობისას — სასამართლო წესით.

III. მიწა და მისი გამოყენება

8. მიწა, რომელიც კოლმეურნეობას უკავია, მიჩენილი აქვს მის უვადო სარგებლობისათვის, არის სახელმწიფო საკუთრება — მთელი საბჭოთა ხალხის საერთო კუთვნილება და არ შეიძლება გადდეს ყიდვა-გაყიდვისა და იმ სხვა გარიგებათა ობიექტი, რომლებიც ირღვევენ მიწის სახელმწიფო საკუთრების უფლებას.

თითოეულ კოლმეურნეობას საბალონ დეპუტატთა რაიონულ (საქალაქო) საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი აძლევს მიწით სარგებლობის უფლების სახელმწიფო აქტს, რომელიც აღნიშნულია კოლმეურნეობისათვის მიჩენილი მიწის ზომა და ზუსტი საზღვრები.

კოლმეურნეობისათვის მიჩენილი მიწები იყოფა საზოგადოებრივი სარგებლობის მიწებად და საკარმიდამო მიწებად. საკარმიდამო მიწები ნატურით გაიმიჯნება საზოგადოებრივი სარგებლობის მიწებისაგან.

იმ მიწების გარდა, რომლებიც კოლმეურნეობას ეძლევა უვადო სარგებლობისათვის, მას შეიძლება გამოეყოს მიწის ნაკვეთები დროებით სარგებლობისათვის სმობილაბარო მესაქონლეობისათვის, საკვებწარმოებისა და სხვა საჭიროებისათვის.

9. კოლმეურნეობა ვალდებულია:

ყველაზე სრულად და სწორად იყენებდეს მისთვის მიჩენილ მიწას, თანამიმდევრულად ასრულებდეს სამუშაოებს მისი ნაყოფიერების გაზრდისათვის, ეროზიისაგან ნიადაგის დაცვისათვის, დროულად აბორიკელებდეს მელიორაციის ღონისძიებებს, სასოფლო-სამეურნეო წარმოებაში აქცევდეს გამოუყენებელ სავარგულს;

ზონალური პირობებისა და მეურნეობათა სპეციალიზაციის შესაბამისად იყენებდეს მიწათმოქმედების მეცნიერული ღირებულების ბუნებრივი და სამეურნეო ობიექტები და დადგენილი წესით შეიტანოს წინადადებანი მათი ბუნებრივ თუ კულტურულ ძეგლებად გამოცხადების შესახებ დაცვის შესაბამისი რეჟიმით.

IV. კოლმეურნეობის საკუთრება

11. მიწის სახელმწიფო საკუთრებასთან ერთად კოლმეურნეობის ეკონომიკური საფუძველია მისი კოოპერაციული საკუთრება.

კუთვნილ ქონებაზე კოლმეურნეობის საკუთრების უფლებას კანონი იცავს.

კოლმეურნეობის საკუთრებას შეადგენს მისი კუთვნილი საზოგადოებრივი შენობები, ნაგებობანი, საცხოვრებელი სახლები, ტრაქტორები, კომბაინები და სხვა მანქანები, მოწყობილობა, სატრანსპორტო საშუალებანი, სამუშაო და პროდუქტიული პირუტყვი. მრავალწლოვანი ნარგავები, სამელიორაციო ნაგებობანი, წარმოებული პროდუქცია, ფულადი სახსრები და კოლმეურნეობის სხვა ქონება.

კოლმეურნეობის საკუთრება, აგრეთვე, სამეურნეოთშორისო საწარმოებისა და ორგანიზაციების, აგროკომბინატებისა და სხვა გაერთიანებების ქონება, ამ ქონების შეკვნაში მისი მონაწილეობის შესაბამისად და მათი საქმიანობისაგან მიღებული მოგების ნაწილი.

12. თავისი საქმიანობის განხორციელებისა და საზოგადოებრივი მეურნეობის შემდგომი ზრდისათვის კოლმეურნეობა ქმნის, გეგმაზომიერად და ნაყოფიერად იყენებს და აუსებს ძირითად და სარეზერვო საწარმოო ფონდებს. ეს ფონდები განუყოფელია (მათი სახსრები არ უნდა განაწილდეს კოლმეურნეობის წევრებს შორის) და გამოიყენება მხოლოდ მიზნობრივი დანიშნულებით.

განუყოფელია, აგრეთვე, არასაწარმოო დანიშნულების ძირითადი ფონდებიც.

კოლმეურნეობა აწარმოებს საამორტიზაციო ანარიცხებს ძირითადი ფონდების სრული აღდგენისა და მათი კაპიტალური რემონტისათვის.

კოლმეურნეობის საბრუნავი სახსრები მის სრულ განკარგულებაშია და ჩამორთმევას არ ექვემდებარება. საკუთარი საბრუნავი სახსრების ნაკლებობა ანაზღაურდება კოლმეურნეობის მთელიანი შემოსავლისა და ბანკის კredიტის ხარჯზე.

საბრუნავი სახსრების ოდენობას ადგენს კოლმეურნეობის წევრთა საერთო კრება კოლმეურნეობის საწარმოო-საფინანსო გეგმის დამტკიცების დროს.

13. კოლმეურნეობის ქონებისა და ფულადი სახსრების განკარგვის უფლება ეკუთვნის თვით კოლმეურნეობას — მის მართვის ორგანოებს. კოლმეურნეობა არ დაუშვებს სახსრების გამოყენების იმ მიზნებისათვის, რომლებიც დაკავშირებული არ არის მის საქმიანობასთან.

კოლმეურნეობას უფლება აქვს:

იიჯნებდეს მატერიალურ რესურსებს სანაითუმო ვაჭრობის წესით და ლიმიტებით მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების საწარმოოთან და ორგანიზაციებთან დადებულ ხელშეკრულებათა საფუძველზე, აგრეთვე იძენდეს ტექნიკურ საშუალებებს, ბასალებს, ნედლეულსა და მოწყობილობას სხვა საწარმოებისა და ორგანიზაციებისაგან;

იძენდეს ბასალებს, სათადარიგო ნაწილებს, ინსტრუმენტებსა და მცირეგაბარიტიან მოწყობილობებს, მცირე მექანიზაციის საშუალებებსა და მატერიალურ-ტექნიკური აღჭურვის საგნებს საცალო ვაჭრობის საწარმოებსა და სხვა ორგანიზაციებში ნაღდი ანგარიშსწორებით;

V. კოლმეურნეობის საწარმოო-სამეურნეო და საფინანსო საქმიანობა

14. კოლმეურნეობის ძირითადი საქმიანობაა სოფლის მეურნეობის პროდუქციის წარმოება და რეალიზაცია.

კოლმეურნეობას შეუძლია შეაქმნას სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გადამამზადებლისა და შენახვის, საშენ მასალათა მოპოვებისა და დამზადების, სახალხო მოხმარების საქონლის გამოშვების საწარმოები, განაკეთაროს სხვა საქმიანობანი, ეფექტიანად გამოიყენოს ადგილობრივი საბუნებრივი და ეკონომიკური პირობები, ეფექტიანად ავსებდეს ერთმანეთს ეკონომიკური, ტექნიკურ-ტექნოლოგიური, ორგანიზაციული ღონისძიებებით.

15. კოლმეურნეობა თავის საქმიანობას ეწევა ეკონომიკური და სოციალური განვითარების ხუთწლიანი და წლიური გეგმების საფუძველზე, რომლებსაც დამოუკიდებლად შეიმუშავებს და ამტკიცებს კოლმეურნეთა საერთო კრებაზე.

დაგეგმვის საწყისი მონაცემებია სახელმწიფოსათვის და სხვა არსებული სოფლის მეურნეობის პროდუქციის მიწოდების სამეურნეო ხელშეკრულებანი, ცენტრალიზებულად განსაზღვრებული მატერიალური რესურსების მიწოდების ოდენობა, საჭირო სამუშაოთა ლიმიტები, აგრეთვე გრძელვადიანი ეკონომიური ნორმატივები.

გეგმების შედგენისას კოლმეურნეობა ხელმძღვანელობს იმით, რომ უნდა უზრუნველყოს საზოგადოებრივი მეურნეობის გფფაროთოებული კვლაწარმოება და გაანავთარის კოლმეურნეებისა და მის ტერიტორიაზე მცხოვრები სხვა მოქალაქეების პირადი დამხმარე მეურნეობანი, შეარსულოს ვალდებულებანი სახელმწიფოს წინაშე, ყოველმხრივ გაზრდის მოლიანი შემოსავალი, როგორც წარმოების განვითარებისა და კოლმეურნეთა მატერიალურ და კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მოთხოვნილებათა უფრო სრული დაკმაყოფილების მთავარი წყაროა.

კოლმეურნეობა თავის საწარმოო ქვეგანაყოფებს უწესებს სამეურნეოთაანარიცხებრივ დავალებებს ან ამყარებს მათთან სახელშეკრულებო ურთიერთობას, რომელიც უზრუნველყოფს მთლიანად მეურნეობაში მიღებულ საგგმო მახვეხებელთა შესრულებას.

16. კოლმეურნეობას უფლება აქვს დამოუკიდებლად დაიწესოს იმ პროდუქციის ფასები, რომელსაც ყიდის საკუთარი სავაჭრო ქსელის მეშვეობით, საკოლმეურნეო ბაზარში, სამომხმარებლო კოოპერაციასა და სხვა ორგანიზაციებზე, გარდა მისი იმ ნაწილისა, რომელიც სადგება ხელშეკრულებებით სახელმწიფო შეკვეთის ხარჯზე დადგენილი შესაბამისი ფასებისა.

17. კოლმეურნეობას შეუძლია ნებაყოფლობით საწყისებზე მონაწილეობდეს სამეურნეოთაშორისო საწარმოებისა და ორგანიზაციების, აგროსამრეწველო კომბინატების, აგროკომბინატებისა და სხვა გაერთიანებების საქმიანობაში, სარგებლობდეს ამ საწარმოთა და გაერთიანებათა პროდუქციითა და მომსახურებით.

18. კოლმეურნეობას შეუძლია კოლმეურნეთა საერთო კრების გადაწყვეტილებით თავისი სახსრების ნაწილი გააერთიანოს აგროსამრეწველო კომპლექსის, სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოებისა, საწარმოებისა და გაერთიანებების და სხვა სახელმწიფო და კოოპერაციული საწარმოების, აგრეთვე საზოგადოებრივი ორგანიზაციების სახსრებთან, წილობრივ საწყისებზე საწარმოო, კულტურულ - საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ობიექტების მშენებლობის, კეთილმოწყობისა და იმ სხვა ღონისძიებათა განხორციელებისათვის, რომელთა მიზანია საკოლმეურნეო წარმოების განვითარება და კოლმეურნეთა კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების გაუჯობესება.

19. კოლმეურნეობა ხელშეკრულებებს უდებს სახელმწიფოო, კოოპერაციულ და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს, სოფლის მეურნეობის, დამხმარე სამრეწველო წარმოებებისა და სარეწების პროდუქციის მიყიდვის, ტექნიკის, მასალების, პირუტყვისა და სხვა ქონების შესყიდვის სამეურნეოთაშორისო კოოპერაციის საფუძველზე ხამრეწველო საქმეთა წარმოების, მეცხიერული ნამუშევრების, საპროეტო-სამიები, სამშენებლო-სამონტაჟო და სხვა სამუშაოთა შესრულების, მომსახურების გაწევისა და მიღების შესახებ, აგრეთვე ხელშეკრულებებს ედებს მოქალაქეებს და ამყარებს სხვა სახელშეკრულებო ურთიერთობას, რომელიც მისი საქმიანობის მიზნებს შეესაბამება.

20. კოლმეურნეობას შეუძლია დადგენილი წესით მონაწილეობა მიიღოს საერთაშორისო კოოპერაციული ორგანიზაციების საქმიანობაში, დაამყაროს და განავითაროს სავაჭრო-ეკონომიკური, სამეცნიერო-ტექნიკური და კულტურული ურთიერთობა ბულგარეთის სოციალისტურ ეკონომიკურ ურთიერთდახმარების საბჭოს წევრი ქვეყნების სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატიებებთან და სხვა საწარმოებთან, აგრეთვე კაპიტალისტური და განვითარებადი ქვეყნების საწარმოებთან და ფირმებთან. კოლმეურნეობას ეკისრება პასუხისმგებლობა ეკისრება თავისი სავალო-ეკონომიური ურთიერთობის შედეგებისა და ფირმებთან. კოლმეურნეობის ინვესტიციების ბალანსი ადგენ ბანკი.

21. კოლმეურნეობა სარგებლობს ეროვნული ეკონომიკის ერთიანი ფინანსური სისტემით, ინარჩუნებს ანგარიშსწორებისა და ფულადი სახსრების შენახვის ანგარიშებს, აწარმოებს ყველა საკასო და საანგარიშსწორებო ოპერაციას.

კოლმეურნეობის ანგარიშებიდან ფულადი სახსრების გადარიცხვა ან გაცემა სსრ კავშირის აგრომრეწვაბანკის დაწესებულებაში კოლმეურნეობის გამგეობის განკარგულებით წარმოებს.

კოლმეურნეობას შეუძლია ისარგებლოს მოკლევადიანი და გრძელვადიანი კredიტებით.

კოლმეურნეობის გამგეობის განკარგულება კოლმეურნეობის ანგარიშებიდან სახსრების გადარიცხვისა თუ გაცემის შესახებ, აგრეთვე კredიტების მიხედვით კოლმეურნეობის ვალდებულებანი ძალაშია მაშინ, თუ მათ ხელს აწერენ კოლმეურნეობის თავმჯდომარე და მთავარი ბუღალტერი.

22. კოლმეურნეობა აწარმოებს საბუღალტრო, ოპერატიულ და სტატისტიკურ აღრიცხვას, ნერგავს აღრიცხვის მოწინავე მეთოდებსა და ფორმებს, ადგენს ანგარიშგებას დამტკიცებული ფორმების მიხედვით და წარუდგენს მას შესაბამის ორგანოებს დადგენილ ვადებში.

23. კოლმეურეობა პასუხს არ აგებს კოლმეურნეობის წევრთა ვალდებულებებისა და ვალებისათვის. კოლმეურნეობის წევრები თავიანთი ქონებით პასუხს არ აგებენ კოლმეურნეობის ვალდებულებებისა და ვალებისათვის.

VI. შრომის ორგანიზაცია, ანაზღაურება, დაცვა და დისციპლინა

24. კოლმეურნეობის საზოგადოებრივ მეურნეობაში ყველა სამუშაო სრულდება კოლმეურნეთა პირადი შრომით.

თუ კოლმეურნეობაში არ არიან შესაბამისი სპეციალისტები ან სასოფლო-სამეურნეო ან სხვა სამუშაოები ვერ შესრულდება საჭირო ვადებში კოლმეურნეთა ძალებით, შეიძლება სამუშაოზე შრომა-მოსამსახურეთა მიღება შრომითი ხელშეკრულებით.

კოლმეურნეობა ზრუნავს საზოგადოებრივ წარმოებაში შრომითი რესურსების სრული და რაც შეიძლება რაციონალური გამოყენებისათვის.

25. კოლმეურნეობაში სამუშაო დღის ხანგრძლივობისა და განრიგს, დასვენების დღეებს, ყოველწლიური ფასიანი შვებულებებს მიიცემს წესს, აგრეთვე საზოგადოებრივ მეურნეობაში შრომისუნარიან კოლმეურნეთა შრომითი მონაწილეობის, კოლმეურნეობის წევრებს ეკისრებათ მატერიალური პასუხისმგებლობა სრული ან გადიდებული ოდენობით. ზარალის გადახდევინება წარმოებს სრული ოდენობით იმ შემთხვევებშიც, როცა იგი კოლმეურნეობას მიაყენა მთვრალმა წევრმა.

ზარალის გადახდევინება იმ ოდენობით, რომელიც არ აღემატება კოლმეურნის საშუალო თვიურ ხელფასს, ხდება კოლმეურნეობის გამგეობის გადაწყვეტილებით მისი ხელფასიდან დაკავების გზით. თუ კოლმეურნეობის წევრი არ ეთანხმება გამოქვითვას ან მის ოდენობას, შრომითი დავა მისი განცხადებით განსახილება ამ წესდების 35-ე პუნქტით გათვალისწინებული წესით. დანარჩენ შემთხვევებში ზარალს ანდევინებენ კოლმეურნეობის წევრის თანხმობით კოლმეურნეობის გამგეობის გადაწყვეტილების საფუძველზე ხელფასიდან დაკავებით, ხოლო ასეთი თანხმობის უქონლობისას — სასამართლო წესით.

ანაზღაურებას მოლიანი შემოსავლისა და ფარმერტელი (რეალიზებული) პროდუქციის, შესრულებულ სამუშაოთა მოცულობისათვის, აგრეთვე იყენებს შრომის დროგადი და სხვა სასტიმის ანაზღაურებას.

კოლმეურნის მიზნით ფაბრიკსხოდ შესრულებული სამუშაო არ ნაზღაურდება, ანდა მისი ანაზღაურების ოფლობა შესაბამისად მცირდება.

კოლმეურნეობისა და მისი საწარმოო ქვეგანაყოფების ხელმძღვანელობისა და სპეციალისტების შრომის ანაზღაურების ფორმებსა და პირობებს განსაზღვრავს კოლმეურნეთა საერთო კრება.

შრომის ანაზღაურების პირობები (პროდუქციის წარმოების ნორმები, გამომშვების ნორმები, პირუტყვის დატვირთვა, პრემიობა და ა. შ.) მუშაგზება და წარმოების ორგანიზაციულ-ტექნიკური პირობების გაუჯობესებას კალობაზე გადაისინჯება კოლმეურნეობისა და სპეციალისტების ფართო მონაწილეობით, მეურნეობის კონკრეტული პირობების გათვალისწინებით და მას ამტკიცებს კოლმეურნეობის გამგეობა.

28. კოლმეურნეობა საზოგადოებრივ წარმოებაში მუშაობისათვის ადგენს კოლმეურნეობის წევრთა შრომის ისეთ ანაზღაურებას, რომლის დონე დამოკიდებულია მეურნეობრობის საბოლოო შედეგებზე. კოლმეურნეობის წევრის შრომის ანაზღაურების გარანტიას უზრუნველყოფს წარმოების გაფართოება, დაგეგმილი ნაღდი შემოსავლის მიღება, შრომითი მოვალეობების კეთილსინდისიერი შესრულება.

სოფლის მეურნეობის პროდუქციის წარმოების გაზრდით, მისი ხარისხის გაუმჯობესებით და თვითღირებულების შემცირებით კოლმეურნეთა მატერიალური დაინტერესების გაძლიერების მიზნით შრომის ძირითად ანაზღაურებასთან ერთად შეიძლება გამოიყენონ დამატებითი ანაზღაურება, პრემიები ეკონომიისათვის და სხვა სახეობის მატერიალური სტიმულირება, დანამატები პროფესიათა შეთავსებისათვის, მომსახურების ზონების გაფართოების, ან შესრულებულ სამუშაოთა მოცულობის გადიდებისათვის და ა. შ.

შიდასამეურნეო ანგარიშწორების პრინციპებით მოქმედ საწარმოო ქვედანაყოფებს კოლმეურნეთა საერთო კრების მიერ დანაწესებული ნორმატივებით ანაზღაურდებიან ნამუშევარ საათებზე, ანდა ბრიგადის ანაზღაურ

კოლმეურნეობის სანიმუშო წესდება

(დასასრული)

კოლმეურნეობის მიერ წარმოებული მთლიანი პროდუქციიდან ანაზღაურდება მისი წარმოების მატერიალური და სხვა დანახარჯები (ძირთადი ფონდების ამორტიზაცია, თესლის, საკვების, სასუქის, ნავთობპროდუქტების დანახარჯები, მიმდინარე რემონტის ხარჯები და სხვ.).

მიღებული მთლიანი შემოსავლის ხარჯზე კოლმეურნეობა ქმნის შრომის ანაზღაურების ფონდს, გადარიცხავს სახსრებს კოლმეურნეთა სოციალური დაზღვევისა და სოციალური უზრუნველყოფის ცენტრალიზებულ საკავშირო ფონდებში.

წმინდა შემოსავალი მისგან გადასახადების გადახდის, სესხების დაბრუნებისა და სახელმწიფოსათვის სხვა ფულადი სახსრების შეტანის შემდეგ გამოიყენება კოლმეურნეთა საერთო კრების ნება-სურვილისამებრ.

ძირითადი და საბრუნავი ფონდების გასაზრდელად გამიზნული გადარიცხვების ოდენობის ყოველწლიურად ადგენს კოლმეურნეთა საერთო კრება საზოგადოებრივი წარმოების ზრდის უზრუნველსაყოფად საჭირო სასურსების მოთხოვნილების გათვალისწინებით.

37. მემეცხარეობისა და მეცხოველეობის წარმოებული ნატურალური პროდუკციიდან კოლმეურნეობა:

ქმნის სათესლე ფონდს სრული მოთხოვნილების ოდენობით, ასრულებს სოფლის მეურნეობის პროდუქციის მიყიდვის სმეურნეო ხელშეკრულებებს, აბარებს ნატურალურ სესხებს, ქმნის პროდუქციის ფონდს კოლეტიურ ეროვნულ ძეგლებში (ძირთადი ფონდების ამორტიზაცია, თესლის, საკვების, სასუქის, ნავთობპროდუქტების და დანახარჯები, მიმდინარე რემონტის ხარჯები და სხვ.).

მიღებული მთლიანი შემოსავლის ხარჯზე კოლმეურნეობა ქმნის შრომის ანაზღაურებისა და ფონდს, გადარიცხავს სახსრებს კოლმეურნეთა სოციალური დაზღვევისა და სოციალური უზრუნველყოფის ცენტრალიზებულ საკავშირო ფონდებში.

წმინდა შემოსავალი მისგან გადასახადების გადახდის, სესხების დაბრუნებისა და სახელმწიფოსათვის სხვა ფულადი სახსრების შეტანის შემდეგ გამოიყენება კოლმეურნეთა საერთო კრების ნება-სურვილისამებრ.

ძირითადი და საბრუნავი ფონდების გასაზრდელად გამიზნული გადარიცხვების ოდენობის ყოველწლიურად ადგენს კოლმეურნეთა საერთო კრება საზოგადოებრივი წარმოების ზრდის უზრუნველსაყოფად საჭირო სასურსების მოთხოვნილების გათვალისწინებით.

38. პროდუქციის რეალიზაციით და სხვა წყაროებით შემოსულ ფულად სახსრებს კოლმეურნეობა, უწინარეს ყოვლისა, იყენებს იმისათვის, რომ დაფაროს წარმოების მატერიალური და სხვა დანახარჯები, გაუსწოროს ანგარიში კოლმეურნეებს შრომის მიხედვით, შეიტანოს სახელმწიფოს გადასახდელები და დაბრუნოს ფულადი სესხები, შექმნას და შეავსოს კოლმეურნეობის საზოგადოებრივი ფონდები, გადარიცხოს შენატანები ცენტრალიზებულ ფონდებში.

VIII. კოლმეურნეობის სოციალური განვითარება

39. კოლმეურნეობა ყოველთვიურად ღონისძიებებს ახორციელებს კოლმეურნეთა შრომის, ყოფის, დასვენების, პირობების გაუმჯობესებისათვის, მათი ჯანმრთელობის დაცვისა და გაკაჟებისათვის, მათი ინტერესებისა და საჭიროებების დაკმაყოფილებისათვის.

თავის სოციალურ საქმიანობას კოლმეურნეობა იწყვნა სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივ საბჭოებთან მჭიდრო ურთიერთთანამშრომლებით.

ამ მიზნით კოლმეურნეობა:

აშენებს ბმიბე, ნაკლებკვალიფიციურ შრომას, პერსპექტივაში კი მთლიანადაც აღკვეთო

ფელეტონი

ოცდაცამეტ ზნეობა

...იმ ეროვნების, ორმეზობის ეროვნებლობა, რომელებიც განსაზღვრავენ ადამიანების ურთიერთდამოკიდებულებასა და ყოფაქცევის ამა თუ იმ საზომადოებაში"... აი, რა წერია ქართული ენის განმარტებით ლექსიკონში ზნეობის, ანუ მორალის, ანუ ეთიკის შესახებ. იმ მორალის, რომელთაგან ყველა ჩვენ უნდა ვსწავლობდეთ ადამიანურობდეთ.

რა თქმა უნდა, ზნეობა ერთნაირია ცნება. იგი არ შეიძლება სხვის მიმართ ერთი გვაგებთ ვამოიყენო, ხოლო როცა შენ ან შენს ახლობელს ეხება, შეღავათიანი, საგანგებოდ მორგებული ფორმა ან სახე მისცე, მეტამორფოზა დამართო. ეს უკვე ამორალური და უზნეო საქციელია, ერთმა ჩემმა ნაცნობმა რომ მითხრა, „მოციმციმე" მორალიაო.

ეროდ, თუ ეს ასეა, მოდით, ვნახოთ, რა მოხდა არც თუ ისე დიდი ხნის წინათ ახალციხის რაიონში, როგორ „ციციმციმა", ოფლში გაწურა და გათელა ზნეობა სწორედ იმ ხალხმა, ვისაც უპირველესად ეხებოდა მისი დაცვა და ვინც არჩეული თუ დანიშნული თანამდებობის გამო თვითონ უნდა ყოფილიყო მაღალი მორალისა და ეთიკის მატარებელი...

...ცხაკაიას რაიონის სოფელ ნოსირში დაბადებული ზურაბ მუშნის ძე ალანია თბილისის პირველი მაისის სახელობის რაიონში მუშაობდა სასკოლათაშორისო № 1 სასწავლო-საწარმოო კომბინატის დირექტორის მოადგილედ. მის დაბადების ადგილს და სამსახურის კოორდინატებს იმიტომ მოგახსენებთ, რომ მას არავითარი კავშირი არ ჰქონდა ახალციხის რაიონთან. მართალი გითხრათ, როდის აღერა მას სურვილი მართლწესრიგის აქტერ დამეყენებინა ბანდომისა, ვერ გეტყვიან, ისმა კი მოგახსენებთ, რომ 1983 წლის 5 აგვისტოს მან განცხადებით მიმართა „რატომღაც" ახალციხის რაიონის შინაგან საქმეთა განყოფილების უფროსს ო. დ. ელაშვილს მილიციონი მისი მიღების თაობაზე. შესაფერი ოპერატიულობით განხდა განცხადებაზე განყოფილების უფროსის რეზოლუცია. კი განხდა, მაგრამ განცხადების კანცელარიაში გატარება რატომღაც „დაავიწყდათ".

ო. ელაშვილი იმდენად „ქეთილი" და „ბუღლბრყვილო" აღმოჩნდა, რომ არც კი დაინტერესდა, რა აკაკვირებდა ზურაბ ალანიას სასაზღვარო ახალციხის რაიონთან და რამ აღეკრა სურვილი ქედაგოგიურ ინსტიტუტდამთავრებულს, ჯარში არნამსახურებ ახალგაზრდას უსათუოდ „სოციალისტური საკეთრების დაცვებისა და სპეკულაციის წინააღმდეგ ბრძოლის" სფერობ მოეხინჯა თავისი ძალა, ეპერება და ცოდნა (ნუ იტყვით, თურმე ეერიფიელი განათლება ან სახალხო მეურნეობის ღრმა ცოდნა, რაც ამ საქმისათვის ყველაზე მთავარია, ალანიასთვის სულ არ ყოფილა საჭირო).

რამდენმე დღის შემდეგ პარტიის ახალციხის რაიკომმა მილიციის განყოფილების უფროსს გაუგზავნა წერილი იმის თაობაზე, რომ მან მიერ გადმოგზავნილი საბუთები რაიონულმა კომიტეტმა შეისწავლა და თანამმარა არიან ალანიას შინაგან საქმეთა ორგანოებში მიღებაზე. საბუთებიდან არ ჩანს, რა „მასალები" შეისწავლა ახალციხის პარტიის რაიონულმა კომიტეტმა — დახასიათება, ოქმების ამონაწერები, ავტობიოგრაფია თუ ანკეტა. ამას იმიტომ მივაქცევთ მკითხველის ყურადღებას, რომ ყველა ეს დოკუმენტი კარგა ხნის შემდეგ არის შედგენილი.

აციმციმეს და აციმციმეს ახალციხელმა „ბორალისტებმა" უმწეოდ დარჩენილი ზნეობა.

...1983 წლის 6 ოქტომბერს ახალციხის შინაგან საქმეთა განყოფილების ინსპექტორმა ი. ხუციშვილმა უფროსის სახელზე დაწერილ პატაკში აღნიშნა, რომ მან დაკავლებისამებრ შეისწავლა ზ. ბ. ალანიას კანდიდატურა და მიზანშეწონილად მიაჩნია მისი მიღება საშრომალდაცვითის ორგანოებში (აქაც საოცარი და შესაფერი ოპერატიულობაა). კადრების შერჩევის კომისია 5 ოქტომბერს შედგა, ანუ ერთი დღით ადრე, ვიდრე ზემოსენებული პატაკი შეიქმნებოდა. თუ მსედველობაში მივიღებთ იმას, რომ კადრების აღრიცხვის ანკეტა და ავტობიოგრაფია მხოლოდ 10 ოქტომბერს არის შემნილი, ხოლო ალანიას საქმიანი ოვისებების შესწავლას მის გამოსაცდელად საჭირო ღონისძიებების ჩატარებას განყოფილება 13-დან 20 ოქტომბრამდე აპირებდა, ნათელი გახდება, როგორ გაუჭირდა და რა ციმციმი აუტყდა მართლწესრიგის დამცველთა ეთიკას. ალანიას პირადი საქმიდან ხომ სტრიქონთაც არ ჩანს, რის მეშვეობით თუ რა საბუთების გათვალისწინებით დარწმუნდნენ იმაში, რომ სწორედ ალანია გამოდგებოდა სოციალისტური საკუთრების დატაცების წინააღმდეგ ბრძოლაში.

ციმციმი თბილისის პირველი მაისის სასკოლათაშორისო № 1 სასწავლო-საწარმოო კომბინატსაც გადაედო. ახალციხის შინაგან საქმეთა განყოფილებაში ალანიას ეჭვგარეშე ვარგისიანობას რომ ასაბუთებდნენ, ეტყობა დაჯერდათ შრომითი კოლექტივის აზრის გაგება (ეს ხომ სავალდებულო ატრიბუტია მოციმციმე პრინციპულობისთვისაც, თანაც დემოკრატიზმის ელფერსაც მატებს კადრის შერჩევის ასეთ პრაქტიკას). აღნიშნულ კომბინატში იმავე დღეს, 5 ოქტომბერს, გიიმართა საგანგებო საერთო კრება, რომელშაც ალანია დაახასიათა ოგორც სანიმუშოდ წესიერი მოქალაქე და შუამდგომლობა აღძრა ახალციხის რაიონის თავკაცებს წინაშე მისი შინაგან საქმეთა ორგანოებში ჩარიცხვაზე (თუ როგორ მოახერხეს ამ დახასიათების ახალციხეში არბეწინება, რომ იტყვიან, ეშმაკმა უწყის).

საყოველთაო საბრუნავი

შეფები და მათი 108 შვილობილი

კოჯრის მეოთხე ბავშვთა სახლს ახალი წლის ზეიმზე ერთი მეორის მიყოლებით სამი თოვლის პაპა ესტუმრა. ერთი თურმე თვითონ ბავშვთა სახლს მიუწვევია — თავისივე ყოფილი აღზრდილი. ამ „პაპას" განგებ დაბოხებულ ხმაზე შეტაყობდით, რომ პაპის ასაკამდე, სულ ცოტა, სამი ათეული წელი მაინც აკლდა. მეორე თოვლის პაპა ბავშვთა სახლ შეფებმა აწვიეს, მესამე კი „კომუნისტის" რედაქციის მოპატიჟებული გახლდათ. ყმაწვილები გულიანად აცინა მისმა ეგზოტრმა, დეკემბათან და ქაჯებთან მორკინალმა ცრუენტელა ბაბალომ.

ზეიმი სწორედ რომ ჩინებული გამიმთა — გულით ხარობდა ყველა — ბავშვთა სახლის ბინადარნიც და მოწვეული სტუმრებიც.

სტუმრებად, რაღა თქმა უნდა, არ ითვლებოდნენ ამ სახლის შეფები — ელექტროსადგურების და ელექტრტექნიკური მრეწველობის შუშთა პროფკავშირის რესპუბლიკური „ომბუტის" თავმჯდომარე კონსტანტინ ხოხელი და ოთხი ორგანიზაციის — საწარმოო გაერთიანება „ელმავალშენებლის", თბილისის სახელმწიფო რაიონული თბოელექტროსადგურის, სპეციალიურო-საწარმოო გაერთიანება „ელექტროამძრავებსა" და „კაბელელექტროელექშენის" ტრესტის წარმომადგენლები (დირექტორები იმ დღეს თავიანთ პოსტებს იყენენ მოჭაჭვული — ყველგზეა! — ეკგმბეა! — უკანასკნელ საათებს მითმელიდ 1987 წელი, სამაგიეროდ უკლებლივ იყვნენ დირექტორების მოადგილეები და ადგილკომის თავმჯდომარეები).

შეფები ზეიმის დაწყებამდე კარგა ხნით ადრე ჩამოვიდნენ, ხაირ-ნაირი ტკბილეულით, ხილითა და სათამაშოებით დატვირთულები. მოსცლისთანავე ყველამ თავ-თავის ჯგუფს მიაშურა (ოთხი ორგანიზაცია შეფობს ბავშვთა სახლის ოთხ ჯგუფს) და ზეიმის დაწყებამდე არ დაგვიანებიან. ყველამ თავისი საქმე გამონახა: ერთნი ყმაწვილებს ფეხსაცმლის ზომებს ეუფიდნენ, რომ შემდეგი ჩამოსელისთვის ახალი ფეხსაცმელები ჩამოეტანათ; მეორენი დაწვრილებით გამოკითხვიდნენ, რა ნიშნები გამოპკვანთ, ვის რა უპირს და ულხინს; სხვები საქმიანად უვლიდნენ საწოლ და სამეცადინო ოთახებს — ხომ არსაიდან უბერავსო.

თუ სიმართლესთან ოდნავ მაინც ახლოს არის ნათქვამი — როგორი გუნება-განწყობითაც შეხვედნი ახალ წელს, ისეთი დაგეცვებიანო, მაშინ ეს წელიწადი ბევრ სასსახურეო განცდას უნდა გვიმზადებდეს იმდღეკვანინ საახალწლო ზეიმის მონაწილეებს. სიყვარული, თანადგომა, სიხარული, ეს უფეკდა ბავშვთა სახლში და ამისი შემოქმედნი შეფები იყვნენ ერთ-ერთ ასეთ ზეიმზე ეს ფიქრები ერთ-ერთ მეორეს ეოყავდა. ასეთ ფიქრებსკენ გაეგრძელებინ მუდამ თვალი უმამიდ დარჩენილ ბიჭებს (თუმცა რატომ ბიჭებს? — გოგონებსაც!) — იმედიანები ჩანან.

— ასე მგონია, ქეეყანაში მიმდინარე გარდამქნების სიკეთე ყველზე მეტად ჩვენ ვიგრძენით,— გვითხრა ბავშვთა სახლის დირექტორმა ოთარ ჩხეკაძემ. — წლების მანძილზე არ გვღირსებია იმდენი სიკეთე, აგერ, სამ თვეში, ბავშვთა სახლებზე ცრობილი დადგენილების გამოქვეყნების შემდეგ რომ დაგვაკვანონა.

ოქტომბერში ბავშვთა სახლს ახალი შეფები დაენიშნა. რა მოასწრეს მათ ამ ხნის მანძილზე?

„ყაკასიელექტროქსელშენ მ.ა" თავის 28 შვილობილს იმპორტული კურტაკები, შალის სპორტული ეპიკარი (ველოსიპედები, ბურთები და სხვა), ფერადი ტელევიზორი ჩამოუტანა. ამის გარდა — საწოლის თეთრეული მოელი სახლისათვის, ამ ორგანიზაციამ ივალა ყოველწლიურად 3 ათასი მეგზთის სარემონტო სამეშაოები ჩაუტაროს ბავშვთა სახლს, მოამზადოგოს ლითონისა და ხის მასალები.

ელმავალსაშენებელმა ქარხანამ თავის ყმაწვილებს სპორტული ტანსაცმელი და „ბოტასები" მოართვა. გაერთიანების ყველა საამქროთ თითო შვილობილი გაიპირონა. ამას წინათ საშვიდნოემბრო ზეიმზე ელმავალშენებლებმა თავისთან მიიწვიეს ყმაწვილები, კარგად გაუმასპინძლდნენ, კონცერტი გაუმართეს, მერე თავით ფამადე ახლებში გამოაწყვეს ეა ისე გამოისტუმრეს. შემოდგომაზე შემეცინდა ყმაწვილების რაოდენობა და აღმოჩდენ მასწავლებელი შეძლეს თითოეულისთვის მეტად მოიცალოს, ბავშვთა სახლის ყოფა ოჯახურ გარემოს დაუახლოოს.

— რა ლამაზი კედლებიც უნდა გვქონდეს, რა კარგადაც უნდა ვკვებავდეთ, აქ სპეციალ კიდეე ერთისელ ზედმეტად გადავეუსვამ ბავშვს თავზე ხელი, — თქვა მოსკოვის ერთ-ერთი ბავშვთა სახლის მთავარმა ექიმმა, სოციალისტური შრომის გმირმა მარინე კოხარეკამ.

მოდით, ჩვენც გადავუსვათ თავზე ხელი ამ ყმაწვილებს, სულ პატარაობიდან რომ დაუთმიათ უმთავრესი — დედის სიხარული, დედის ალერსი. მოდით, უფრო ზმირად შეეხეფდოთ ამ სახლებში, იმ ჩვენი შვილები არიან.

ნანული ბარათაშვილი.

• • •

სურათზე: ბავშვთა სახლის აღზრდილი-მასწავლებელი ალდონა ნ. ქიოავა თავის აღსაზრდელებთან.

ვ. ბენგბიუარის ფოტო.

ავიცენადან დღემდე

ბაბოდეელობა „საბჭოთა საქართველომ" ქართულ ენაზე გამოუშვა ფილოსოფიური ლექსიკონი. მასში შეტანილი ათას ხუთასზე მეტი ტერმინი და ცნება გვაძლევს იმის სრულ წარმოდგენას, თუ როგორ ვითარდებოდა ეს მეცნიერება ძველი დროიდან დღემდე.

— ქართულ ენაზე ფილოსოფიური ლექსიკონი პირველად როდი გამოვიდა, — თქვა სარედაქციო კოლეგიის ქართული თარგმნის რედაქტორმა ვარლამ კაშელავამ. — ორმოცი წლის წინათ ამგვარი ლექსიკონი უკვე გამოიცა რესპუბლიკაში, თუმცა როგორც მოცულობით, ისე შინაარსითაც, იგი ახლანდელს არ შეედრება. სწორედ ამიტომ გადაწყდა ლექსიკონის ახალი შევსებული გამოცემის მომზადება.

ახლანდელი გამოცემა გამოირჩევა იმითაც, რომ სისტემატიზებულ ცნობებს იძლევა არა მარტო საერთოდ მსოფლიო ფილოსოფიური აზრის განვითარების ისტორიის, არამედ ყველა მისი წარმომადგენლის შესახებ. ასეთი ლექსიკონის მომზადება ძნელი იქნებოდა, ხელი რომ არ გვქონოდა აკადემიკოსების შალვა ნუცუბიძისა, კოტე ბაქრაძისა და სხვა მეცნიერთა ნაშრომები.

გუშინ, დღეს, ხვალ

ფაქტი ■ მოვლენა ■ კომენტარი

სპორტი

სსრ კავშირის ოლიმპიური კომიტეტის გადაწყვეტილება

საპჭოთა კავშირის ეროვნულმა ოლიმპიურმა კომიტეტმა 11 იანვარს თავის პლენუმზე განიხილა საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის მიწვევა XXIV ოლიმპიურ ასპარეზობაში მონაწილეობის მიღების თაობაზე. პლენუმმა იხელმძღვანელა ოლიმპიური იდეალებით და საერთაშორისო ოლიმპიური მოძრაობის ერთიანობის განმტკიცების ინტერესებით, მაღალი შეფასება მისცა ასპარეზობის როლს ხალხთა შორის ურთიერთგაგებისა და ქვეყნად მშვიდობის განმტკიცების საქმეში და დადგინა მიიღოს ეს წინადადება.

ამავე დროს პლენუმზე აღინიშნა, რომ საბჭოთა კავშირის ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი მხარს უჭერდა და უჭერს კსერ-ს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის წინადადებას ოლიმპიარ ასპარეზობის ჩრდილოეთ და სამხრეთ კორეაში გამართვის თაობაზე, რაც ზუსტად შეესატყვისება ოლიმპიურ ქარტიას.

ზედიზედ ორი გამარჯვება

დონეცკის ტორის მეორე ნახევარი იღბლიანი გამოდგა თბილისის „დინამოსთვის". ჩვენმა კალათბურთელებმა კრიტიკულ სიტუაციაში შეძლეს ძალების მობილიზება, ზედიზედ ორი მატჩი მოიგეს და საგრძნობლად გაიუმჯობესეს სტატნირო მდგომარეობა. დინამოელებმა ჯერ მინსკის რტი დაამარცხეს ანგარიშით 91:89 (45:45), შემდეგ კი რიგის ვეფი — 92:90 (55:44). ორივე ეს მატჩი სავსე იყო დრამატიზმით.

ამ დღეებში დინამოელებს არანაკლებ მნიშვნელოვანი გამოცდა ელოდა — 15 იანვრიდან ტალინში გაიმართება მორიგი ტურის მატჩები და ყველაფერი იქ გაირკვევა.

ჯერჯერობით სატურნირო ცხრილში ასეთი მდგომარეობაა: 18 თამაშის შემდეგ ცსკ-ს 36 ქულა აქვს, კაუნასის „ჟალგირისს" — 34, კიევის „სტროიტელს" — 28, თბილისის „დინამოს"—27. 26-26 ქულით V-VIII ადგილებს იყოფენ რტი, ვეფი, მოსკოვის „დინამო" და დონეცკის „შახტიორი". შემდეგ მოდიან ლენინგრადის „სპარტაკი" (25 ქულა), ტალინის „კალევი" (23), ვილნიუსის „სტატიბა" (22), და კიევის ცსკ (22).

ჯ. ენუქიძე.

ტელეფონით, „კომუნისტის" სპეც. კორესპონდენტი.

მოკლედ

ფეხბურთი. მოსკოვში გრძელდება პაბუკ ფეხბურთელთა საერთაშორისო ტურნირი ვალენტინ გრანატკინის სახელობის პრიზზე. ზედიზედ მესამე გამარჯვება მოიპოვა საბჭოთა კავშირის პირველმა ჯგუფმა, აჭარეად ფრანგებთან შეხვედრაში — 4:0. ჩიხელებმა ანგარიშით 2:1 დაამარცხეს საბჭოთა კავშირის მეორე გუნდი, ამერიკელებმა — გფრ-ს ნაკრები — 1:0.

ჭადრაკი. 25 საათში 560 პარტია ითამაშა 36 წლის ჰოლანდიელმა მოუადრაკემ ჰანს ბემმა. სტატისტიკოსთა ვარაუდით, ეს ახალი მსოფლიო მიღწევაა. ამ მარათონული სეანსის დროს ბემმა 509 პარტია მოიგო, 13 წააგო და 38 ყაიმით დაამთავრა.

რედაქტორი
ნ. ფოფხაძე.

გმადლობთ გარჯისათვის!

ამ დღეებში რესპუბლიკის საზოგადოებრიობა ჯეროვან პატივს მიაგებს მზეოვან მასწავლებელს ალეკსი ციინაძეს, რომელიც 8 თებერვალს ნამღვლზე ერთგულად ემსახურა ახალგაზრდობის სწავლა-აღზრდის საქმეს. მთელი მისი ხანგრძლივი ცხოვრება და პედაგოგიური მოღვაწეობა ნამაგალითოა.

ალეკსი წინათ პედაგოგთა წრეში ასეთ საუბარს შევეყარი:

— ალიოშა ცინცაძე პენსიაზე გასულა...

— აუ, რა დირექტორი! ამდენს ეკა?

როცა ვეუამბე, გაეცინა:

— სპეციალი ასაკზე მეტისა მარტო სკოლის დირექტორობის ტატი მაქვს. ოთხმოცდამეორეში გადავდეკი უკვე... კაცი გელოთ არ უნდა დაბერდე, ჩემი ბატონო, თორემ წლებმა შეიძლება სიჭარმაგეშივე მოგტეხოს და დაგაძაბუნოს. კარგად ახსოს ნათქვამი, იმდენი წლისა ხარ, რამდენსადაც გამოიყურებიო. არა, ხასს არ წავუყვანივარ სკოლიდან! უბრალოდ, ვფიქრობ, ყველაფერი გავეცი, რის გაცემაც მეშეძლო, ასე ვფიქვთ, ჩემი თავი ამოიწურე და მიეხედი — დამშვიდდებიხ დრო დადგა. ეს დრო, შეიძლება, ზოგს ორმოცდაათი წლისას დაუდგეს, ზოგს — ოთხმოცისას. ჰოდა, თუ მართლა მასწავლებელი ხარ, ამის მიხედვრის უნარი უნდა გქონდეს, და დიახერო ქუდი. დასანანი არაფერი მაქვს — მგონია, რომ კარგად ვიცხოვრე!...

— კარგად იცხოვრა...

მისი შრომითი ბიოგრაფია თოთქმის საბჭოთა საქართველოს თანატოლია. ახალგაზრდა რესპუბლიკა ის-ის იყო არტახებიდან ამოდიოდა, კლასში პირველად რომ შეეიდა ეურნალით ხელში —სამტრედიის რაიონის კორმაღალის ორსართული სპეციალო სკოლის გამგედ გაამწესეს ქუთაისის პედაგოგიურ ინსტიტუტ-ინ. ალეკსი ციცაძეს ბევრი ეფიქრა, ბევრ ეფიქრა, ბევრ ეფიქრა — ბოლოს ეფიქრა, ეფიქრა — ეფიქრა — ამას დაპპირდა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ნოდარ ჯითანაეა, რომელიც საახალწლო ზეიმზე ეწვია ბავშვთა სახლს და ბულდასმით დაათვალიერა საწოლი, სამეცადინო და სათამაშო ოთახები, სასადილო, სამზარეული. დაწვრილებით გამოკითხა, რა უპირთ და რა ულხინთ, დახმარება და თანადგომა აღუთქვა. მასთან ერთად იყვნენ საქართველოს პროფსაბჭოს მდივანი ზინაიდა ვაკაძე და განათლების მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის თავმჯდომარე მანანა კობახიძე.

იქვე ეიყავნი ჩვენც — „ბაზეთ „კომუნისტის" რედაქციის თანამშრომლები, რომლებმაც საკუთარი ინიციატივით დაეუწესეთ შეფობა ბავშვთა სახლს. არა იმიტომ, რომ მათ მზრუნველობა აკლიათ. ასეთი თანადგომა ბავშვთა სახლს არასოდეს ჰქონია. მარტო ამ წელიწლიდან-ბიუროთი ამდენი სადიერეტეკეთ დადგენილება, ბავშვთა ფონდის დაარსება და სხვა მრავალი ღონისძიება იმის უეშველ დასტურია, რომ ოფლი და შუბლის მზრუნველობამოკლებული ბავშვების ყოფა-ცხოვრების პირობების გაუმჯობესება საბჭოთა ხელისუფლებას თავის ერთ-ერთ უმთავრეს და გადაუდებელ ამოცანად მიიჩნია.

ამას წინათ ახლად დაარსებული ბავშვთა ფონდის გამგეობის პრეზიდიუმმა გადაწყვიტა, რომ წელს და გასაც თავისი შეშირულებებიდან 3-3 მილიონ მანეთამდე ჩაურიცხოს ბავშვთა სახლებს აღმზრდელთა შტატის ხელფასის ფონდის გასაზრდელად (ეს 1.777 აღმზრდელს მოუმატებს ამ სახლებს). ამის წყალობით ჯგუფებში შემეცირდება ყმაწვილების რაოდენობა და აღმზრდელი მასწავლებელი შეძლებს თითოეულისთვის მეტად მოიცალოს, ბავშვთა სახლის ყოფა ოჯახურ გარემოს დაუახლოოს.

— რა ლამაზი კედლებიც უნდა გვქონდეს, რა კარგადაც უნდა ვკვებავდეთ, აქ სპეციალ კიდეე ერთისელ ზედმეტად გადავეუსვამ ბავშვს თავზე ხელი, — თქვა მოსკოვის ერთ-ერთი ბავშვთა სახლის მთავარმა ექიმმა, სოციალისტური შრომის გმირმა მარინე კოხარეკამ.

მოდით, ჩვენც გადავუსვათ თავზე ხელი ამ ყმაწვილებს, სულ პატარაობიდან რომ დაუთმიათ უმთავრესი — დედის სიხარული, დედის ალერსი. მოდით, უფრო ზმირად შეეხეფდოთ ამ სახლებში, იმ ჩვენი შვილები არიან.

ნანული ბარათაშვილი.

• • •

სურათზე: ბავშვთა სახლის აღზრდილი-მასწავლებელი ალდონა ნ. ქიოავა თავის აღსაზრდელებთან.

ვ. ბენგბიუარის ფოტო.

ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲝᲑᲐᲡ — ᲡᲐᲛᲐᲒᲐᲓᲘᲗᲝᲓ

ᲐᲛ ᲓᲦᲔᲔᲑᲨᲘ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲑᲠᲘᲝᲑᲐ ᲯᲔᲠᲝᲕᲐᲜ ᲞᲐᲢᲘᲕᲘ ᲛᲘᲐᲒᲔᲑᲡ ᲛᲖᲔᲝᲕᲐᲜ ᲛᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲚᲘᲡ ᲐᲚᲔᲥᲡᲘᲡ ᲪᲘᲜᲪᲐᲫᲔᲡ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲪ ᲗᲘᲗᲘᲡ ᲛᲘᲗᲘᲡᲘᲗ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲝᲑᲘᲡ ᲡᲬᲐᲕᲚᲐ-ᲐᲦᲖᲠᲓᲘᲡ ᲡᲐᲥᲛᲔᲡ. ᲛᲗᲔᲚᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲮᲐᲜ�გᲠᲫᲚᲘᲕᲘ ᲪᲮᲝᲠᲕᲠᲔᲑᲐ ᲓᲐ ᲞᲔᲓᲐ�გᲝ�გᲘᲣᲠᲘ ᲛᲝᲦᲕᲐᲬᲔᲝᲑᲐ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲛᲐᲒᲚᲘᲗᲘᲐ.

ᲐᲮᲚᲘᲡ წინათ პედაგოგთა წრეში ასეთ საუბარს შევეყარი:

— ალიოშა ცინცაძე პენსიაზე გასულა...

— აუ, რა დირექტორი! ამდენს ეკა?

როცა ვეუამბე, გაეცინა:

— სპეციალი ასაკზე მეტისა მარტო სკოლის დირექტორობის სტაჟი მაქვს. ოთხმოცდამეორეში გადავდეკი უკვე... კაცი გელოთ არ უნდა დაბერდე, ჩემი ბატონო, თორემ წლებმა შეიძლება სიჭარმაგეშივე მოგტეხოს და დაგაძაბუნოს. კარგად ახსოს ნათქვამი, იმდენი წლისა ხარ, რამდენსადაც გამოიყურებიო. არა, ხასს არ წავუყვანივარ სკოლიდან! უბრალოდ, ვფიქრობ, ყველაფერი გავეცი, რის გაცემაც მეშეძლო, ასე ვფიქვთ, ჩემი თავი ამოიწურე და მიეხედი — დამშვიდდებიხ დრო დადგა. ეს დრო, შეიძლება, ზოგს ორმოცდაათი წლისას დაუდგეს, ზოგს — ოთხმოცისას. ჰოდა, თუ მართლა მასწავლებელი ხარ, ამის მიხედვრის უნარი უნდა გქონდეს, და დიახერო ქუდი. დასანანი არაფერი მაქვს — მგონია, რომ კარგად ვიცხოვრე!...

— კარგად იცხოვრა...

მისი შრომითი ბიოგრაფია თოთქმის საბჭოთა საქართველოს თანატოლია. ახალგაზრდა რესპუბლიკა ის-ის იყო არტახებიდან ამოდიოდა, კლასში პირველად რომ შეეიდა ეურნალით ხელში —სამტრედიის რაიონის კორმაღალის ორსართული სპეციალო სკოლის გამგედ გაამწესეს ქუთაისის პედაგოგიურ ინსტიტუტ-ინ. ალეკსი ციცაძეს ბევრი ეფიქრა, ბევრ ეფიქრა, ბევრ ეფიქრა — ბოლოს ეფიქრა, ეფიქრა — ეფიქრა — ამას დაპპირდა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ნოდარ ჯითანაეა, რომელიც საახალწლო ზეიმზე ეწვია ბავშვთა სახლს და ბულდასმით დაათვალიერა საწოლი, სამეცადინო და სათამაშო ოთახები, სასადილო, სამზარეული. დაწვრილებით გამოკითხა, რა უპირთ და რა ულხინთ, დახმარება და თანადგომა აღუთქვა. მასთან ერთად იყვნენ საქართველოს პროფსაბჭოს მდივანი ზინაიდა ვაკაძე და განათლების მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის თავმჯდომარე მანანა კობახიძე.

იქვე ეიყავნი ჩვენც — „ბაზეთ „კომუნისტის" რედაქციის თანამშრომლები, რომლებმაც საკუთარი ინიციატივით დაეუწესეთ შეფობა ბავშვთა სახლს. არა იმიტომ, რომ მათ მზრუნველობა აკლიათ. ასეთი თანადგომა ბავშვთა სახლს არასოდეს ჰქონია. მარტო ამ წელიწლიდან-ბიუროთი ამდენი სადიერეტეკეთ დადგენილება, ბავშვთა ფონდის დაარსება და სხვა მრავალი ღონისძიება იმის უეშველ დასტურია, რომ ოფლი და შუბლის მზრუნველობამოკლებული ბავშვების ყოფა-ცხოვრების პირობების გაუმჯობესება საბჭოთა ხელისუფლებას თავის ერთ-ერთ უმთავრეს და გადაუდებელ ამოცანად მიიჩნია.

ამას წინათ ახლად დაარსებული ბავშვთა ფონდის გამგეობის პრეზიდიუმმა გადაწყვიტა, რომ წელს და გასაც თავისი შეშირულებებიდან 3-3 მილიონ მანეთამდე ჩაურიცხოს ბავშვთა სახლებს აღმზრდელთა შტატის ხელფასის ფონდის გასაზრდელად (ეს 1.777 აღმზრდელს მოუმატებს ამ სახლებს). ამის წყალობით ჯგუფებში შემეცირდება ყმაწვილების რაოდენობა და აღმზრდელი მასწავლებელი შეძლებს თითოეულისთვის მეტად მოიცალოს, ბავშვთა სახლის ყოფა ოჯახურ გარემოს დაუახლოოს.

— რა ლამაზი კედლებიც უნდა გვქონდეს, რა კარგადაც უნდა ვკვებავდეთ, აქ სპეციალ კიდეე ერთისელ ზედმეტად გადავეუსვამ ბავშვს თავზე ხელი, — თქვა მოსკოვის ერთ-ერთი ბავშვთა სახლის მთავარმა ექიმმა, სოციალისტური შრომის გმირმა მარინე კოხარეკამ.

მოდით, ჩვენც გადავუსვათ თავზე ხელი ამ ყმაწვილებს, სულ პატარაობიდან რომ დაუთმიათ უმთავრესი — დედის სიხარული, დედის ალერსი. მოდით, უფრო ზმირად შეეხეფდოთ ამ სახლებში, იმ ჩვენი შვილები არიან.

ნანული ბარათაშვილი.

• • •

სურათზე: ბავშვთა სახლის აღზრდილი-მასწავლებელი ალდონა ნ. ქიოავა თავის აღსაზრდელებთან.

ვ. ბენგბიუარის ფოტო.

ᲢᲔᲚᲔᲕᲘᲖᲘᲐ — ᲝᲗᲮᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 13 ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲘ

ᲞᲝᲜᲔᲚᲘ

პირველი პროგრამა. 7.30 — „120 წუთი". 9.35 — სამავშო გადაცემა „რატომ და რისთვის". 10.05 — მხატვრული ფილმი „აი ჩემი სოფელი". 11.35 — ა. პეტროვი. სიუიტა ბალეტიდან „სპყარის შეკმნა". 12.20; 16.30 და 18.30 — ახალი ამბები. 16.45 — გარდაქმნა: გამოცდილება და პრობლემები. 18.05 — რუსული ხალხური საკრავების ორკესტრის კონცერტი. 18.35 — მხიარული კონცერტი. 19.05 — მულტფილმები. 19.35 — სმოლნი. ისტორიის ფურცელი. მე-2 გადაცემა. 20.05 — დღეს მსოფლიოში. 20.25 — მხატვრული ფილმი „შემოდგომის სონატა". 22.00 — „ვრემია". 22.40 — გარდაქმნის პროგექტორი. 22.50 — მულტფილმი დიდებისათვის. 23.20 — ფილმ-სპექტაკლი „იუნონა" და „იქნებ". 0.45 — საესტრადო კონცერტი.

მეორე პროგრამა. 9.00 — დილის ვარჯიში. 9.15 — საბავშვო-პოპულარული ფილმი. 9.35 და 10.35 — ფიზიკა. II კლასი. 10.05 — გერმანული ენა. 11.05 — პროფტექნიკური სასწავლებლებისათვის. ასტრონომია. 11.35 და 12.35 — ზოგადი ბიოლოგია. IX კლასი. 12.05 — გერმანული ენა. 13.05 — მხატვრული ტელეფილმი „ხალხი ჭაობში. პოლესიეს ქრონიკა". II და III სერია. 15.20 და 19.00 — ახალი ამბები. 19.15 — სოფლის მანტარული ტექნიკუმის დამთავრებისთანავე. არეული, მძიმე იყო ის წელი — 1924. ბავშვებს რომ ისტორიას ასწავლდა, მათს შეობლებს ახალი ცხოვრების ანბანს უსწავლიდა. სოფელმაც მალე აღიარა მასწავლებლად, ჭკუაზე საკითხავ კაცად ჯერაც უფროფარი, გამწყალული ბიჭი.

ასე წავიდა და წავიდა... ყველაზე ადრე ამ ბიჭმა ეფიქრა, ბევრ ეფიქრა, ბევრ ეფიქრა — ბოლოს ეფიქრა, ეფიქრა — ეფიქრა — ამას დაპპირდა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ნოდარ ჯითანაეა, რომელიც საახალწლო ზეიმზე ეწვია ბავშვთა სახლს და ბულდასმით დაათვალიერა საწოლი, სამეცადინო და სათამაშო ოთახები, სასადილო, სამზარეული. დაწვრილებით გამოკითხა, რა უპირთ და რა ულხინთ, დახმარება და თანადგომა აღუთქვა. მასთან ერთად იყვნენ საქართველოს პროფსაბჭოს მდივანი ზინაიდა ვაკაძე და განათლების მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის თავმჯდომარე მანანა კობახიძე.

იქვე ეიყავნი ჩვენც — „ბაზეთ „კომუნისტის" რედაქციის თანამშრომლები, რომლებმაც საკუთარი ინიციატივით დაეუწესეთ შეფობა ბავშვთა სახლს. არა იმიტომ, რომ მათ მზრუნველობა აკლიათ. ასეთი თანადგომა ბავშვთა სახლს არასოდეს ჰქონია. მარტო ამ წელიწლიდან-ბიუროთი ამდენი სადიერეტეკეთ დადგენილება, ბავშვთა ფონდის დაარსება და სხვა მრავალი ღონისძიება იმის უეშველ დასტურია, რომ ოფლი და შუბლის მზრუნველობამოკლებული ბავშვების ყოფა-ცხოვრების პირობების გაუმჯობესება საბჭოთა ხელისუფლებას თავის ერთ-ერთ უმთავრეს და გადაუდებელ ამოცანად მიიჩნია.

ამას წინათ ახლად დაარსებული ბავშვთა ფონდის გამგეობის პრეზიდიუმმა გადაწყვიტა, რომ წელს და გასაც თავისი შეშირ